

Streszczenie pracy doktorskiej
„Eksploracja i wykorzystanie piaskowców Gór Stołowych.”

mgr Katarzyny D. Zagożdżon

W pracy, traktującej głównie o historii górnictwa skalnego w Górach Stołowych, został nakreślony rys dziejów tej dziedziny. Ewolucja myśli technicznej, sposobu pozyskiwania surowców skalnych i ich transportu została prześledzona na kilku przykładach ze starożytności i wieków średnich. Rzeczą znaną jest to, że co do zasady sposób prowadzenia prac w kamieniołomach od około 5 000 lat pozostaje podobny, zmianie ulegają głównie narzędzia.

W Górach Stołowych standardy pozyskiwania skał nie odbiegały od tych stosowanych w krajach ościennych, głównie dlatego, że ziemia kłodzka była obszarem ścierania się wpływów trzech państw – Czech, Polski i Niemiec. Każda z tych nacji wpływała na kształtowanie się tego rejonu.

Ogółem na badanym obszarze zlokalizowano 255 wyrobisk i obszarów eksploatacji. Około 6% z nich stanowią kompleksy największych wyrobisk, 12% – duże wyrobiska, 34% – średnie a 22% – małe, 20% to stanowiska dawnej eksploatacji skałek, a 6% – głazowisk.

Rozmieszczenie poszczególnych rodzajów wyrobisk wykazywało pewne prawidłowości. Bardzo duże wyrobiska i kompleksy wyrobisk w większości lokalizowane były z dala od miast, na wychodniach skał występujących na progach morfologicznych. Stanowiska średniej wielkości są nierównomiernie rozmieszczone, jednak większe ich skupiska znajdują się w okolicach Kudowy-Zdroju. Małe obiekty często występują przy leśnych drogach, niejednokrotnie niedaleko od siebie, w przewadze były to prawdopodobnie kamieniołomy przytrasowe.

Maksimum rozwoju górnictwa skalnego przypada na przełom XIX i XX w., okres przedwojenny to czas wygaszania działalności kolejnych kamieniołomów. Obecnie na całym obszarze Gór Stołowych eksploatacja prowadzona jest w dwóch złożach – Radków i Szczytna-Zamek.